
Slovenské dokumenty Iné svety a My zdes ocenené!

V nedeľu, dňa 5. novembra 2006 sa skončil 49. Medzinárodný festival dokumentárnych a animovaných filmov v Lipsku (Nemecko), ktorý sa konal v termíne od 30. októbra do 5. novembra 2006. V súťažnej sekcii dokumentárnych filmov reprezentoval Slovensko celovečerný film Marka Škopa *Iné svety*, ktorý si z Lipska odniesol Cenu Talent Taube nadácie Media Foundation Sparkasse Leipzig. Koncom októbra úspešne Slovenskú republiku reprezentoval aj celovečerný dokument Jara Vojteka *My zdes*, ktorý sa na 8. Medzinárodnom festivale dokumentárnych filmov Astra Film Festival v Sibiu (Rumunsko) v termíne od 23. do 29. októbra 2006, v súťaži filmov Strednej a Východnej Európy stal Najlepším európskym filmom.

Iné svety

Cenu Talent Taube nadácie Media Foundation Sparkasse Leipzig, ktorú na lipskom festivale získal film Marka Škopa *Iné svety*, udeľuje Medzinárodná porota pre dokumentárne filmy od roku 2004 s cieľom podporiť ďalšie filmové projekty tvorca. Marko Škop ju dostal za precíznu filmovú analýzu etnografických a sociologických stránok a za kreatívny prístup. Cenu si osobne prevzal v piatok 3. novembra 2006, v predvečer pred oficiálnym záverečným ceremoniálom a odovzdal mu ju predseda Nadácie Peter Krakow. Škop cenu získal spomedzi deviatich nominovaných filmov, medzi ktorými bol aj český film *Prodáno* Lucie Královej. Film *Iné svety* už má štyri ocenenia, a to Cenu divákov a Zvláštne uznanie poroty z 41. MFF Karlovy Vary 2006, Euro Media Award Viedeň 2006 a Cenu Klubu filmovej kultúry z 36. MFF Lagów 2006. V nesúťažnej sekcii Animácia pre deti sa na lipskom festivale premietal aj film Martina Snopeka *Pik a Nik*.

Film *Iné svety* Marka Škopa hovorí o regióne Šariš na východnom Slovensku, ktorý leží na hranici medzi Západnou a Východnou Európou, medzi racionálnym individualizmom Západu a expresívnou emocionalitou Východu. Teritórium pod Východnými Karpatmi sa historicky vyvinulo do rôznorodého národnostného a náboženského mixu, ktorý z neho vytvoril jeden z „malých Babylonov“ tohto sveta. Film sleduje takzvané globalizačné procesy a ich efekt na individuálne príbehy a životy šiestich rozličných postáv, ktoré reprezentujú svoje komunity. Skúma rôzne podoby konca jedinečnosti spoločenstiev v ich tradičnej rozmanitosti, no zároveň hľadá krásu autentického, zaujímavého a originálneho jednotlivca. Režisér Marko Škop o filme pre mesačník o filmovom dianí Film.sk povedal: „Sú to iné svety tradičných spoločenstiev či komunít na východnom Slovensku. Na príbehoch šiestich ľudí film skúma, čo sa v dnešnom globalizovanom svete, ktorý má tendenciu skôr všetko zarovnávať, deje so Šarišanmi, Rusínmi, Rómami či Židmi. Paralelne s tým sú to aj „iné“ svety individuálne, originalita človeka ako takého, ktorá z neho robí zaujímavú autentickú bytosť. Emócia v úvodnej sekvencii filmu predznačuje, že sme sa snažili urobiť film aj trochu múdry, aj trochu vtipný. No *Iné svety* je aj film absurdný do tej miery, ako je absurdný sám život.“

Viac informácií o 49. MF dokumentárnych a animovaných filmov v Lipsku nájdete na www.dokfestival-leipzig.de, viac informácií o filme *Iné svety* na www.artileria.sk.

My zdes

Film Jara Vojteka *My zdes* sa na rumunskom Astra Film Festivale, ktorý sa koná ako bienále, uchádzal o priazeň poroty v súťaži filmov Strednej a Východnej Európy, kde medzi štrnástimi filmami získal Cenu Najlepší európsky film, ktorú udeľuje Delegácia Európskej komisie. Cena z rumunského festivalu je šiestym ocenením pre film Jara Vojteka *My zdes*, ktorý už získal Hlavnú cenu za najlepší film na 7. MF dokumentárnych filmov o ľudských právach Jeden Svet Praha 2006, Cenu Igric za filmovú a televíznu dokumentárnu tvorbu 2006 za scenár, kameru a réžiu a Cenu slovenskej filmovej kritiky 2006 v kategórii Ostatná filmová tvorba, ďalej Cenu Ruda Slobodu 2006 a len nedávno Veľkú cenu AFO na 40. MFF Academia film Olomouc 2006. Film bol vo svetovej premiére uvedený v súťaži dokumentárnych filmov na 40. MFF Karlovy Vary 2005.

Celovečerný dokumentárny film *My zdes* rozpráva príbeh rodiny Krnáčovcov, ktorá sa po druhej svetovej vojne presťahovala zo stredného Slovenska na Podkarpatskú Rus a po spornom pričlenení tohto územia k ZSSR sa ocitla v pasci, z ktorej nemohla uniknúť. V rámci Chruščovovho dekrétu boli násilne presídlení do dediny Balgarka v kazašskej stepi, kde prežili vyše štyridsať rokov. Po rozpade Sovietskeho Zväzu sa rozhodli vrátiť späť do Európy – na Slovensko, ktoré poznali len z rozprávania svojich rodičov. Nový začiatok im však spočiatku priniesol viac sklamaní ako radosti... Ako pre mesačník o filmovom dianí na Slovensku Film.sk povedal režisér filmu Jaro Vojtek, „film je postavený na silnom príbehu, ktorý má autentický charakter. Túto zvláštnosť vniesol do filmu Marek Leščák a strihač Maroš Šlapeta to bezchybne zvládol. Scenár filmu písal osud rodiny Dimitrija a ja som ho zaznamenával tak, ako prichádzal. Stal som sa ich rodinným režisérom. (...) Vrcholom nášho nakrúcania bol 5 000 km dlhý návrat s Dimitrijom do kazašskej stepi, kde navštívil svoj rodný dom v dedinke Balgarka, ktorý obsadili stepní Kazachovia. Tam si naplno uvedomil nemožnosť návratu...“

Viac informácií na 8. MF dokumentárnych filmov Astra Film Festival v Sibiu nájdete na www.astrafilm.ro, viac informácií o filme *My zdes* na www.myzdes.com.